QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. MHALLEF
JACQUELINE PADOVANI GRIMA LL.D. LL.M. (IMLI)

Seduta ta' Nhar l-4 t'Ottubru, 2017

Cit Nru: 317/2017JPG

Kawza Nru: 21

Adam Ahmed Gismalla bhala mandatarju specjali ta' l-assenti
Ali Abdussalam Abdelsamad fil-kwalita' tieghu ta' segretarju generali tal-Great Alfatih (69) Birth Association

Vs

BH International Limited (C 29146)
Adel Ashur (Passaport nru 244116)
Charlo Briffa (ID. 470674(M))
Venture Services Limited (C 25224)
u Asia Investments and Assets Limited, u kuraturi deputati biex jirraprezentaw lis-socjeta' assenti Asia Investments and Assets Limited (154018) u b'digriet tal-Qorti tal-14 ta' Novembru, 2012 gew nominati Dr. Anthony Cutajar u l-Prokuratur Legali Peter Sammut bhala kuraturi deputati minflok l-assenti Asia

Investments and Assets Limited, Il-Kuraturi deputati fuq indikati estromessi permezz ta' digriet tal-31 ta' Mejju 2013, u

r-Registratur tal-Qorti.

Il-Qorti,

Rat ir-Rikors ta' Adam Ahmed Gismalla (ID 22755A) fil-kwalita tieghu bhala mandatarju specjali ta' l-assenti Ali Abdussalam Abdelsamad fil-kwalita' tieghu ta' segretarju generali tal-Geat Alfatih (69) Birth Association datat 7 t'April 2017, li jaqra hekk;

Illi l-esponent kien inizzja proceduri fl-ismijiet Ali Abdussalam Abdelsamad fil-kwalita' tieghu ta' segretarju generali tal-Great Alfatih (69) Birth Association vs BH International Limited (C 29146) Adel Ashur (Passaport nru 244116) Charlo Briffa (ID. 470674(M)) Venture Services Limited (C 25224) u Asia Investments and Assets Limited, u kuraturi deputati biex jirraprezentaw lis-socjeta' assenti Asia Investments and Assets Limited (154018) u b'digriet tal-Qorti tal-14 ta' Novembru, 2012 gew nominati Dr. Anthony Cutajar u l-Prokuratur Legali Peter Sammut bhala kuraturi deputati minflok lassenti Asia Investments and Assets Limited Kuraturi deputati fuq indikati estromessi permezz ta' digriet tal-31 ta' Mejju 2013.

Illi din il-kawza li kellha citazzjoni numru 835/12 JPG giet deciza fil-31 ta' Mejju, 2013. Minn din is-sentenza gie intavolat appell liema appell jinsab pendenti.

Illi pero fil-frattemp l-esponenti sar jaf illi wara s-sentenza li nghatat f'din il-kawza giet intaxxata.

Illi din it-taxxa inhadmet ad valorem fuq il-valur imsemmi f'mandat ta' sekwestru li gie intavolat kontestwalment mal-kawza sabiex jikkawtela l-pretenzjonijiet ta' l-attur fil-kawza.

Illi fil-frattemp gie appuntat l-appell u l-avviz ta' kawtela gie mahdum a bazi ta' din it-taxxa. Kopja tal-kawtela qed tigi annessa u mmarkata Dok A.

Illi pero s-sentenza imsemmija li a bazi taghha inhareg it-taxxa qed tigi attakkata f'dawn il-proceduri ma kienitx sentenza fuq il-mertu tal-kawza pero sentenza fuq zewg eccezzjonijiet preliminari u ta' natura legali, liema eccezzjonijiet gew milqugha.

Illi konsegwentement it-taxxa relattiva ghal din il-kawza kellha tinhadem fuq punt ta' ligi u mhux ad valorem.

Illi l-artikolu 4(f)(3) ta' l-Iskeda A tal-Kap. 12 jghid hekk:

> *"Minkejja d-disposizzjonijiet ta' dan il-paragrafu, jekk, wara s-sentenza finali, il-Qorti tkun iddikjarat jew illikwidat ammont bħala l-valur tal-kawża u dak il-valur hu ċert jew għandu jiġi determinat skont il-liġi, u d-drittijiet intaxxati fuq dak il-valur ikunu ogħla mill-ammont imħallas bħala drittijiet tar-reġistru, ir-Reġistratur tal-Qrati jista' jitlob id-differenza mill-parti li tkun għamlet il-kawża; u jekk fi tmiem il-proċeduri l-valur jibqa' ma jiġix dikjarat jew mhux determinat mill-partijiet jew mill-imsemmija Qorti, id-drittijiet ikunu stabbiliti skont il-minimu miżjuda (€600), salv id-dritt tar-reġistratur li joħroġ taxxa addizzjonali jekk u meta jkun il-każ."*

Illi il-Qorti la setghat u lanqas ma kellha ghalfejn tillikwida ammont bhala valur tal-kawza u dan ghaliex, kif gja inghat, it-talbiet attrici gew regettati fuq punt legali.

Ghaldaqstant l-esponent jitlob umilment li din l-Onorabbli Qorti jogghobha:

1. *Tordna, a tenur tal-Artikolu 64(1) tal-Kap. 12 tal-Ligijiet ta' Malta, li tithassar it-taxxa mahruga mir-Registratur tal-Qorti wara s-sentenza fl-ismijiet Ali Abdussalam Abdelsamad fil-kwalita' tieghu ta' segretarju generali tal-Great Alfatih (69) Birth Association vs BH International Limited (C 29146) Adel Ashur (Passaport nru 244116) Charlo Briffa (ID. 470674(M)) Venture Services Limited (C 25224) u Asia Investments and Assets Limited, u kuraturi deputati biex jirraprezentaw lis-socjeta' assenti Asia Investments and Assets Limited (154018) u b'digriet tal-Qorti tal-14 ta' Novembru, 2012 gew nominati Dr.*

Anthony Cutajar u l-Prokuratur Legali Peter Sammut bhala kuraturi deputati minflok l-assenti Asia Investments and Assets Limited Kuraturi deputati fuq indikati estromessi permezz ta' digriet tal-31 ta' Mejju 2013 (Citaz. nru. 835/12 JPG) deciza fil-31 ta' Mejju, 2013.

2. *Tordna lill-istess Registratur sabiex jerga' jintaxxa l-kawza skond kif dirett minn din l-Onorabbli Qorti,*

u dan taht dawk il-provvedimenti li jidhrilha xierqa u opportuni.

Rat illi l-atti tar-rikors promotur, d-digriet u l-avviz tas-smiegh gew debitament notifikati skond il-ligi.

Rat ir-risposta guramentata tar-Registratur Qrati Civili u Tribunali, datata 25 ta' Mejju 2017 (vide fol 8 et seq), li taqra hekk;

1. *Illi din hija kawza ta' ritassa ai termini tal-Art 64 tal-Kap. 12 maghmula mill-attur fir-rigward tal-kawza bin-numru 835/12 JPG fl-ismijiet Adam Ahmed Gismalla noe vs BH International Ltd et liema kawza tinsab sine die quddiem il-Qorti tal-Appell. Illi l-esponenti jissottometti li t-talba attrici ghal din ir-ritassa hija nfondata fil-fatt u fid-dritt u ghandha tigi respinta bl-ispejjez u dan inter alia minhabba s-segwenti ragunijiet:*

2. *Illi l-esponent jaghmel referenza ghal dak li qed jghid ir-rikorrent fejn qed isostni illi din it-taxxa ma kellhiex tinhadem ad valorem u lanqas ma kellha tinhadem fuq il-valur imsemmi fil-mandat ta' sekwestru. Fil-fatt, din it-taxxa giet mahduma – kif inhu tenut jghamel l-esponenti - abbazi tal-valur li rrizulta kemm mill-atti tal-kawza mertu ta' din ir-ritassa u kemm fir-rikors revoka li jgib in-numru 981/12 JPG.*

3. *Illi jrid jigi rilevat illi l-provi mressqa fir-rikors revoka Nru 981/12 JPG japplikaw ghall-proceduri tar-Rikors Guramentat 835/12 JPG li tieghu qed tintalab ir-ritassa odjerna (ara fol. 7 tas-sentenza fl-istess kawza 835/12).*

4. *Mill-atti rrizulta, illi t-talba tar-rikorrenti kienet fuq 5,250 vettura li dawn il-vetturi skont l-atti tal-kawza (ara fol 129 tal-kawza 835/12JPG) kienu jiswew 13,300 dollari l-wahda, ghaldaqstant il-valur ta' 5,250 vettura jitla' ghall-ammont tal-fuq minn 60 miljun ewro. Dan il-valur, jirrizulta wkoll mir-rikors revoka numru 981/12JPG senjatament a fol 82 tal-process.*

5. *Di piu fl-appell, ir-rikorrent stess, kontestwalment mar-rikors tal-appell, nhar l-20 ta' Gunju, 2013, ipprezenta rikors sabiex l-appell jigi mismugh, trattat u deciz b'urgenza peress li l-kawza si tratta ta' valur ta' l fuq minn 60 miljun ewro, liema talba giet michuda, pero turi li l-pretensjoni tar-rikorrenti kienet u ghada l-istess kemm fil-Prim Istanza u kemm fl-Appell.*

6. *Illi r-rikorrenti ghamel ukoll diversi talbiet ohra fosthom il-kundanna tar-responsabilita, il-likwidazzjoni ta' danni u l-kundanna ghal hlas ta' tali danni;*

7. *Illi jinghad illi "f'kawza fejn tigi mitluba dikjarazzjoni li l-konvenut huwa responsabbli ghal danni sofferti mill-attur, li ghandhom jigu likwidati fl-istess kawza jew f'gudizzju separat, illi t-tassazzjoni ghandha tigi regolata mit-talba jista' jigi kwalifikat mill-massima l-ohra li tghid li, meta mill-massa litigjuza jkun jidher x'kien il-valur in kontestazzjoni, it-tassazzjoni ghandha tigi regolata fuqu; jigifieri ghandu jigi studjat u ezaminat x'ikun l-oggett tat-talba; u allura t-tassazzjoni ssir "ad valorem", u mhux bhala semplici artikolu jew dikjarazzjoni". (**Carmelo Axiak vs Av Dr Giuseppe Vella noe et, Prim' Awla tal-Qorti Civili, 9 ta' Frar, 1951**).*

8. *Illi t-talbiet kontenuti f'din il-kawza jaghmluha wahda taxxabbli ad valorem skont il-para. 3 tat-Tariffa A u l-para. 14 tat-Tariffa E tal-Kap. 12 tal-Ligijiet ta' Malta.*

9. *Illi kif gja inghad la darba kien hemm it-talba ghal-likwidazzjoni ta' danni, l-esponent hadem it-taxxa ukoll skont l-artikolu 14 tat-Tariffa E tal-Kap. 12 fir-rigward tad-drittijiet tal-avukati u prokuraturi legali li tghid illi: "Meta dikjarazzjoni li jkun fiha deċiżjoni ta' xi punt ta' liġi jew ta' fatt, ikollha x'taqsam ma' valur **determinat jew determinabbli** skont il-liġi jew **mill-proċess**, id-dritt relattivament għal dik id-deċiżjoni jkun intaxxat skont il-paragrafu 13, fuq il-valur hekk stabbilit".*

10. *Illi ir-rikorrent, igib l-argument ukoll, illi din il-kawza kellha tigi ntaxxata bhala punt ta' ligi stante li din il-kawza ma gietx deciza fuq il-mertu izda giet deciza fuq zewg eccezzjonijiet preliminari li huma ta' natural legali. Dan l-argument ma jreggix peress illi t-taxxa tinhadem skont it-talbiet maghmula fir-rikors guramentat u dan indipendentement jekk it-talbiet ta' min jipprezenta l-kawza jigux milqugha jew le. Il-gurisprudenza nostrana hija cara fuq kif ghandha ssir id-domanda u cjoe' li "it-tassazzjoni tal-kawzi ghandha tigi regolata mid-domanda jew talba" (**Av. Leslie Grech noe vs Frank Abela et, Prim' Awla tal-Qorti Civili, 25 ta' Jannar 2002**).*

11. *Il-Qorti, fid-decizjoni taghha laqghet l-ewwel eccezzjoni tal-intimati u lliberathom mill-osservanza tal-gudizzju. Ghaldaqstant, wara li l-esponenti ra l-atti processwali, id-drittijiet tar-registru u tal-avukat gew intaxxati bin-nofs. Dan peress illi, skont it-Tariffa E Art. 27 tal-Kap. 12 "F'kaz ta' sentenza ta' helsien mill-ossservanza tal-gudizzju, jekk is-sentenza tigi moghtija fuq eccezzjoniiet li jolqtu l-meritu principali tal-kawza, jinghata lill-Avukat id-dritt stabbilit fil-paragrafu 13; f'kull kaz iehor jinghata nofs l-imsemmi dritt", u billi f'din il-kawza, il-Qorti ma kinitx dahlet fil-mertu tal-kaz, ghalhekk id-dritt tal-avukati intaxxat fil-kawza gie ridott bin-nofs skond il-Ligi.*

12. *Illi dan kollu jwassal ghal konkluzjoni li t-talbiet tar-rikorrenti kif esposti fir-rikors promotur tieghu ghandhom jigu michuda bl-ispejjez kollha kontra tieghu.*

Rat ir-risposta guramentata tas-socjeta' BH Inernational Limited, datata 22 ta' Gunju 2017 (vide fol 168 et seq), li taqra hekk;

1. *Illi din hija kawza ta' ritassa ai termini tal-Art 64 tal-Kap. 12 maghmula mill-attur fir-rigward tal-kawza bin-numru 835/12 JPG fl-ismijiet Adam Ahmed Gismalla noe vs BH International Ltd et liema kawza tinsab sine die quddiem il-Qorti tal-Appell. Illi l-esponenti jissottometti li t-talba attrici ghal din ir-ritassa hija nfondata fil-fatt u fid-dritt u ghandha tigi respinta bl-ispejjez u dan inter alia minhabba s-segwenti ragunijiet:*

2. *Illi l-esponent jaghmel referenza ghal dak li qed jghid ir-rikorrent fejn qed isostni illi din it-taxxa ma kellhiex tinhadem ad valorem u lanqas ma kellha tinhadem fuq il-valur imsemmi fil-mandat ta' sekwestru. Fil-fatt, din it-taxxa giet mahduma – kif inhu tenut*

jghamel l-esponenti - abbazi tal-valur li rrizulta kemm mill-atti tal-kawza mertu ta' din ir-ritassa u kemm fir-rikors revoka li jgib in-numru 981/12 JPG. Illi sahansitra l-mandat ta' sekwestru ippresentat mal-kawzi kellu ammont ta' sitta u sittin miljun dollaru amerikan (USD 66,000,000.00). Konferma aktar min hekk ma jistax jkun hemm li l-kawza kellha u ghandha tigi ntaxxata ad valorem ghaliex sa mill-bidu nett l-attur ghamel talba ammontanti ghal valur definit u kien ghaliex sabiex jevita l-hlas tar-registru mal-presentata tal-kawza li huwa ma semmiex il-valur definit.

3. Illi jrid jigi rilevat illi l-provi mressqa fir-rikors revoka Nru 981/12 JPG japplikaw ghall-proceduri tar-Rikors Guramentat 835/12 JPG li tieghu qed tintalab ir-ritassa odjerna (ara fol. 7 tas-sentenza fl-istess kawza 835/12).

4. Mill-atti rrizulta, illi t-talba tar-rikorrenti kienet fuq 5,250 vettura li dawn il-vetturi skont l-atti tal-kawza (ara fol 129 tal-kawza 835/12JPG) kienu jiswew 13,300 dollari l-wahda, ghaldaqstant il-valur ta' 5,250 vettura jitla' ghall-ammont ta' USD 69,825,000.00. Dan il-valur, jirrizulta wkoll mir-rikors revoka numru 981/12JPG senjatament a fol 82 tal-process.

5. Di piu fl-appell, ir-rikorrent stess, kontestwalment mar-rikors tal-appell, nhar l-20 ta' Gunju, 2013, ipprezenta rikors sabiex l-appell jigi mismugh, trattat u deciz b'urgenza peress li l-kawza si tratta ta' valur ta' l fuq minn 60 miljun ewro, liema talba giet michuda, pero turi li l-pretensjoni tar-rikorrenti kienet u ghada l-istess kemm fil-Prim Istanza u kemm fl-Appell.

6. Illi r-rikorrenti ghamel ukoll diversi talbiet ohra fosthom il-kundanna tar-responsabilita, il-likwidazzjoni ta' danni u l-kundanna ghal hlas ta' tali danni;

7. Illi jinghad illi "f'kawza fejn tigi mitluba dikjarazzjoni li l-konvenut huwa responsabbli ghal danni sofferti mill-attur, li ghandhom jigu likwidati fl-istess kawza jew f'gudizzju separat, illi t-tassazzjoni ghandha tigi regolata mit-talba jista' jigi kwalifikat mill-massima l-ohra li tghid li, meta mill-massa litigjuza jkun jidher x'kien il-valur in kontestazzjoni, it-tassazzjoni ghandha tigi regolata fuqu; jigifieri ghandu jigi studjat u ezaminat x'ikun l-oggett tat-talba; u allura t-tassazzjoni ssir "ad valorem", u mhux bhala semplici artikolu

*jew dikjarazzjoni". (**Carmelo Axiak vs Av Dr Giuseppe Vella noe et, Prim' Awla tal-Qorti Civili, 9 ta' Frar, 1951**).*

8. Illi t-talbiet kontenuti f'din il-kawza jaghmluha wahda taxxabbli ad valorem skont il-para. 3 tat-Tariffa A u l-para. 14 tat-Tariffa E tal-Kap. 12 tal-Ligijiet ta' Malta.

*9. Illi kif gja inghad la darba kien hemm it-talba ghal-likwidazzjoni ta' danni, l-esponent hadem it-taxxa ukoll skont l-artikolu 14 tat-Tariffa E tal-Kap. 12 fir-rigward tad-drittijiet tal-avukati u prokuraturi legali li tghid illi: "Meta dikjarazzjoni li jkun fiha deċiżjoni ta' xi punt ta' liġi jew ta' fatt, ikollha x'taqsam ma' valur **determinat jew determinabbli** skont il-liġi jew **mill-proċess**, id-dritt relattivament għal dik id-deċiżjoni jkun intaxxat skont il-paragrafu 13, fuq il-valur hekk stabbilit".*

*10. Illi ir-rikorrent, igib l-argument ukoll, illi din il-kawza kellha tigi ntaxxata bhala punt ta' ligi stante li din il-kawza ma gietx deciza fuq il-mertu izda giet deciza fuq zewg eccezzjonijiet preliminari li huma ta' natural legali. Dan l-argument ma jreggix peress illi t-taxxa tinhadem skont it-talbiet maghmula fir-rikors guramentat u dan indipendentement jekk it-talbiet ta' min jipprezenta l-kawza jigux milqugha jew le. Il-gurisprudenza nostrana hija cara fuq kif ghandha ssir id-domanda u cjoe' li "it-tassazzjoni tal-kawzi ghandha tigi regolata mid-domanda jew talba" (**Av. Leslie Grech noe vs Frank Abela et, Prim' Awla tal-Qorti Civili, 25 ta' Jannar 2002**).*

11. Il-Qorti, fid-decizjoni taghha laqghet l-ewwel eccezzjoni tal-intimati u lliberathom mill-osservanza tal-gudizzju. Ghaldaqstant, wara li l-esponenti ra l-atti processwali, id-drittijiet tar-registru u tal-avukat gew intaxxati bin-nofs. Dan peress illi, skont it-Tariffa E Art. 27 tal-Kap. 12 "F'kaz ta' sentenza ta' helsien mill-ossservanza tal-gudizzju, jekk is-sentenza tigi moghtija fuq eccezzjoniiet li jolqtu l-meritu principali tal-kawza, jinghata lill-Avukat id-dritt stabbilit fil-paragrafu 13; f'kull kaz iehor jinghata nofs l-imsemmi dritt", u billi f'din il-kawza, il-Qorti ma kinitx dahlet fil-mertu tal-kaz, ghalhekk id-dritt tal-avukati intaxxat fil-kawza gie ridott bin-nofs skond il-Ligi.

12. Illi l-eccipjenti kien insista li tali taxxa kellha tigi intaxxata fuq il-valur rejali u mhux fuq in-nofs ghaliex l-Appell qed jittenta jitlob il-hlas tal-imsemmi ammont ta' oltre USD

66,000,000.00 u mhux nofs dik is-somma kwindi anke t-taxxa kif mahduma (nofs) ul-kawtela mhumiex jirriflettu il-valur komplut.

13. Illi dipiu u ta' certa pertinenza huwa l-fatt illi l-attur ippresenta mandat ta'sekwestru u inibizzjoni u litreralment imblokkal-assi ul-operattas-socjeta' intimata fl-ammont ta' USD 66,000,000.00 u hallas biss registru normali ta' ftit euros. Illi s-socjeta' tinstab tistenna Sentenza jew digriet revoka tal-mandati fil-kaz illi ma jippresentax garanzija opportuna ai termini tal-Artiklu 838 A tal-Kap 12. Jidher car illi l-attur ma ghandhu ebda intenzjoni jhallas u jaghmel garanziji ghad-danni ingenti ikkawzati u ghalhekk ma jidher li huwa dispost jhallas ebda kawtela izda biss li jtawwal l-imsemmija proceduri haga li issa l-Qorti tal-Appell intebhet biha u poggiet l-istess Appell sine die.

14. Illi dan kollu jwassal ghal konkluzjoni li t-talbiet tar-rikorrenti kif esposti fir-rikors promotur tieghu ghandhom jigu michuda bl-ispejjez kollha kontra tieghu.

Semghet ix-xhieda bil-gurament;

Rat id-dokumenti ezebiti u l-atti kollha tal-kawza;

Semghet it-trattazzjoni tal-partijiet.

Ikkonsidrat;

Illi r-rikorrent nomine qieghed, fil-kawza odjerna, jattakka it-taxxa li harget riferibbilment ghad-dritt tar-registru, dritt ta' avukat u dritt tal-prokuratur legali ghall- kawza fl-ismijiet Ali Abdussalam noe vs BH International Limited et" (Citazzjoni Numru 835/2012 JPG, kif deciza minn din il-Qorti fil-31 ta' Mejju 2013.

Rigward in-natura ta' din l-azzjoni, intqal fis-sentenza fl-ismijiet **Speranza Gatt vs Dr. Albert Libreri et** deciza minn din il-Qorti diversament presjeduta fit-18 ta' Frar 2010:

> **"[i]*lli għal dak li jirrigwarda l-aspetti ta' dritt marbutin mal-każ, jibda biex jingħad li l-ħsieb wara dispożizzjonijiet tal-artikolu 64 tal-Kapitolu 12***

> ***tal-Liġijiet ta' Malta huwa dak li jirregola waħda mill-funzjonijiet ewlenin tal-uffiċjali eżekuttivi tal-Qorti u li jħares il-jeddijiet ta' min jintlaqat ħażin b'dawk il-funzjonijiet. Fil-każ maħsub fl-artikolu 64, il-liġi tqis il-funzjoni tal-ħruġ ta' taxxi ta' spejjeż u drittijiet ġudizzjarji li, f'għajnejn il-liġi, jikkostitwixxu titolu eżekuttiv. Minħabba li l-ħruġ ta' dawk it-taxxi jikkonsisti f'għamil amministrattiv li, minbarra li jimxi fuq atti tal-Qorti, jimplika fih ukoll ċertu ġudizzju jew diskrezzjoni tar-reġistratur, huwa xieraq li jingħata r-rimedju lil min iħoss li dak il- ġudizzju jew diskrezzjoni ma jkunux saru kif imiss.*"**

Huwa risaput illi t-tassazzjoni tad-drittijiet gudizzjarji hija mharsa mill-principju li wiehed jezamina it-talba li tkun saret jew is-sentenza li tkun inghatat meta s-somma mhix determinabbli mit-talba. Bil-kelma "talba" wiehed jifhem **il-qofol tal-kwistjoni mqanqla** bil-process gudizzjarju, u mhux semplicement **it-talba kif formulata** fl-att promotur tal-azzjoni. Dan il-principju huwa wiehed flessibli, kwalifkat bil-principju li t-tassazzjoni tal-kawza tista' tinstilet minn dak li l-Qorti fis-sentenza fl-ismijiet **Gustavo Micallef vs Eleonora Micallef et** deciza minn din il-Qorti diversament presjeduta fl-24 ta' Lulju 1946 iddeskriviet bhala **'*il complesso del tema contenzioso, ossija massa litigiosa'.***

Izda mbaghad, kif gie ritenut fis-sentenza fl-ismijiet **HSBC Bank Malta plc vs Registratur tal-Qrati u Direttur Generali et** deciza minn din il-Qorti diversament presjeduta fit-12 ta' Gunju 2001:

> **"*…mill-prattika li ilha mwaqqfa ghal zmien twil, t-tassazzjoni ad valorem hija ibbazata fuq talbiet li jwasslu ghall-passagg ta' flus jew fondi jew ghat-trasferiment ta' proprjeta' jew jeddijiet marbutin ma' dan. Meta kawza ma taqax f'kategorija bhal dawn li ghadhom kemm issemmew, it-tassazzjoni generalment issir a bazi ta' dikjarazzjoni.*"**

Fis-sentenza fl-ismijiet **Ronald Gaerty vs Registratur tal-Qorti u Direttur Generali et** deciza minn din il-Qorti diversament presjeduta fis-26 ta' Marzu 2013 intqal illi:

> "[f]*il-kaz in ezami, il-vertenza li giet definittivament deciza mill-Qorti tal-Appell kienet tirrigwarda strettament punt ta' dritt, ossia il preskrizzjoni tal-*

azzjoni. Ma kenitx tirrigwarda passagg jew trasferimenti ta' flus, fondi jew proprjeta jew jeddijiet marbutin mal-istess. (…) ***Il-kuntrast bejn il-partijiet f'dak l-istadju kien b'hekk limitat ghall-punt ta' dritt u ma jistax jinghad li, f'dak l-istadju, il-massa litigioso jew il-qofol tal-kwistjoni, kien jirrigwarda t-talbiet ta' responsabbilta` u likwidazzjoni tad-danni li kellhom jigu determinati fi stadju ulterjuri. Isegwi ghalhekk li t-taxxa kellha tigi komputata fuq bazi ta' dikjarazzjoni***…"

Il-Qorti taqbel perfettament ma' dan ir-ragunament u taghmlu taghha. Fil-kaz in ezami wkoll, **fl-istadju fejn kienet il-kawza,** il-kuntrast bejn il-partijiet kienet **limitat ghal punt ta' dritt** u cioe l-ewwel eccezzjoni tal-intimati skont liema il-proceduri kienu nulli ab inizio ghaliex is-socjeta rikorrenti ma kellhiex il-kapacita guridika sabiex tipprezenta l-kawza. Ghalhekk, il-qofol tal-kwistjoni ma kienx jirrigwarda t-talbiet ta' responsabbilita u likwidazzjoni ta' danni, izda biss dikjarazzjoni fuq punt ta' dritt. Applikati l-principji ndikati fis-sentenza appena citata, it-taxxa kellha tigi komputata fuq bazi ta' dikjarazzjoni, mhux ad valorem.

Rigward l-ammont li s-socjeta rikorrenti qed tigi mitluba thallas bhala garanzija pero, il-Qorti taghmel referenza ghas-sentenza deciza fl-4 ta' Frar 1994 fl-ismijiet **Av. Tonio Borg noe vs Agent Registratur tal-Qorti,** fejn il-Qorti tal-Appell kienet ikkonkludiet illi l-Qorti tal-Appell **ghandha gurisdizzjoni esklussiva** biex tiddetermina kwistjonijiet rigward kontestazzjonijiet ta' malliverija wara li rrilevat li:

"…meta r-Registratur jistabbilixxi l-ammont tal-malliverija l-operat tar-Registratur tal-Qorti difatti, ma jistax jigi deskritt bhala wiehed ta' semplici intaxxar tal-ispejjez gudizzjarji ta' kawza, izda biss ta' fissazzjoni ta' malliverija mehtiega biex jimxi 'l quddiem fl-appell."

Ghalhekk, is-sentenza ta' din il-Qorti ma' jista' jkollha l-ebda effett fuq il-garanzija li r-rikorrent nomine gie mitlub ihallas bhala kawtela tal-ispejjez qabel ma jkun jista' jinstema l-appell.

Ghal dawn il-motivi, il-Qorti taqta' u tiddeciedi billi filwaqt li tichad l-eccezzjonijiet kollha tar-Registratur tal-Qorti, u tas-socjeta ntimata sa fejn hu kompatibbli u konsegwentement tilqa t-talbiet attrici billi:

(1) Tordna it-thassir tat-taxxa ndikata fl-atti tar-rikors odjern wara l-kawza fl-ismijiet "Ali Abdussalam noe vs BH International Limited et" (Citazzjoni Numru 835/2012 JPG) (esebita a fol. 8 ta' dan il-process), deciza mill-Prim'Awla tal-Qorti Civili fl-31 ta' Mejju 2013;

(2) Tordna lill-intimati Registratur Qrati Civili u Tribunali biex jirredigi u johorg taxxa gdida limitata biss ghad-decizjoni tal-Prim'Awla tal-Qorti Civili fuq bazi ta' punt ta' ligi, dwar l-eccezzjoni preliminari, minghajr drittijiet ad valorem.

L-ispejjez ta' din il-procedura jithallsu mill-intimat Registratur tal-Qrati Civili u Tribunali.

Moqrija

Mhallef Jacqueline Padovani Grima LL.D. LL.M. (IMLI)

Maruska Baldacchino
Deputat Registratur